

I. Czytanie ze zrozumieniem

Kot domowy ma różne oblicza. Choć mianem kota domowego określa się koty nierasowe, nie można mówić, że „rasowce” nie są domowe; w pewnym sensie koty rasowe są „bardziej domowe” niż ich bracia „dachowce”. Nie będziemy jednak dzielić kotów na dachowe i domowe - zajmijmy się wizerunkiem kota bardzo dawno temu udomowionego. Koty od tysięcy lat postrzegane były przez ludzi jako istoty tajemnicze i niezależne. Człowiek bardzo chciałby podporządkować sobie cały otaczający świat. Skoro kot nie chciał zachować się jak pies (z bardzo prostej przyczyny - nie jest psem) uznano, że jego samodzielne, nocne eskapady to sprawa nieczysta. Do dziś godzimy się na to, aby bajkowym czarownicom zawsze towarzyszył kot. Kot domowy jest potomkiem kota nubijskiego, bezpośredniego kuzyna naszego żbika, a jeden i drugi jest aktywny głównie w nocy, koty domowe też cenią nocne życie. W nocy każdy powinien spać, w nocy do głosu dochodzą siły nieczyste. Kot ożywia się nocą, dlatego kot jest tajemniczy i pewnie jest „siłą nieczystą”, dlatego prześladowano koty w czasie Wielkiej Inkwizycji. Pod osłoną nocy niewiele widać i komu chciałoby się tropić kota w zaroślach. Lepiej znać, że jest tajemniczy i „diabli wiedzą, co tam robi”. „Diabli” zapewne mają pełne ręce roboty z gatunkiem Homo sapiens, a kot wcale ich nie obchodzi. Koty wolno żyjące wykorzystują noc, aby w jej zaciszu polować, unikać ataków psów i ludzi, którzy smacznie wtedy śpią. Można wtedy bezkarnie buszować w śmietniku, nawiązywać nowe znajomości i romanse. W dawnych czasach kot domowy żył „przy ludzkiej zagrodzie” jako strażnik spichlerzy. Najskuteczniej polowało się nocą, kiedy myszy wychodziły ze swoich kryjówek. Kot w większości przypadków był na własnym garnuszk, a więc noc to czas na „wiązanie końca z końcem”. Dzisiejszy kot domowy jest przeważnie całkowicie zależny od opiekuna. Nie ma swojego terytorium łowieckiego, ale ma swoje miski. Nie ma kumpła z podwórka, ale ma ludzi, którzy w nocy śpią. Siłą rzeczy większość kotów nie wychodzących z mieszkania zmieniła aktywność nocną na dzienną. Ponieważ terytorium łowieckie nie jest już warunkiem przeżycia, koty dość łatwo zaczęły gościć się na życie we „wspólnocie mieszkaniowej” z innymi kotami. (...) Jeszcze ciekawsze jest to, co zaobserwowano wśród populacji wolnych kotów żyjących na greckich wyspach. Kocie życie nie jest tam lekkie. Owszem, śmietniki są pełne resztek po turystach, ale ludzie nie są zbyt przychylni kotom. W zabytkowych ruinach koty żyją w dużych, zhierarchizowanych społecznościach. Wspólne odchowywanie kociąt, wystawianie czujek, wspólne wypady „na miasto” - wszystko to zaprzecza teorii o samotniczym upodobaniach.

Danuta Sumińska-Siczyńska, *Wpływ cywilizacji - koty*.
[w:] „Przyroda Polska”, wrzesień 2007, s.12.

1. Z tekstu wynika, że:

- A. wszystkie koty domowe są kotami rasowymi
 B. „dachowce” nie są w żadnym wypadku kotami domowymi
 C. nie istnieje podział na koty rasowe i nierasowe
 D. koty rasowe są zwierzętami domowymi

2. Koty uznano za zwierzęta tajemnicze ze względu na:

- A. podobieństwo do żbika
 B. nocny tryb życia
 C. wizerunek utrwalony w bajkach
 D. pokrewieństwo z kotem nubijskim

3. Wielka Inkwizycja wydała wyrok na koty, gdyż:

- A. były to zwierzęta dziko żyjące
 B. te zwierzęta stroniły od ludzkich siedzib
 C. ulegały one siłom nieczystym
 D. ich zwyczaje budziły niepokój inkwizytorów

4. Współcześnie żyjące koty różnią się od swych poprzedników tym, że są:

- A. w większości rasowe
 B. aktywne tylko nocą
 C. bardziej zależne od człowieka
 D. bardziej towarzyskie

5. Mit o kocie - samotniku został obalony w wyniku:

- A. działań Wielkiej Inkwizycji
 B. udomowienia dzikich kotów
 C. obserwacji kotów żyjących w Grecji
 D. przyzwyczajania kotów do wygód

6. Kot jest zwierzęciem niezależnym i dlatego:

- A. plądruje śmietniki
 B. nie podporządkował się człowiekowi
 C. wyznacza sobie terytorium łowieckie
 D. unika innych kotów

II. Literatura**7. Mówiąc w „Trenach” o śmierci Urszuli, że „ujął ją sen żelazny, twardy, nieprzespany”, poeta stosuje:**

- A. powtórzenie
 B. apostrofę
 C. eufemizm
 D. porównanie

8. W „Trenie VIII” podmiot liryczny ukazuje postać Urszuli przebywającej w:

- A. biblijnym rajem
 B. czarnoleskim domu
 C. trumnie
 D. baśniowym świecie

9. Pieśń J. Kochanowskiego pt. „Serce roście...” zawiera przekonanie, że szczęście człowieka zależy od:

- A. rodziny i przyjaciół
 B. pieniędzy
 C. pozycji społecznej
 D. czystego sumienia

10. „Wsi spokojna, wsi wesola, kto twej chwale przeczyć zdoła?” - to cytat z utworu Jana Kochanowskiego pt.

- A. „Pieśń świętojańska o Sobótce”
 B. „Na lipę”
 C. „Czego chcesz od nas, Panie...”
 D. „Na dom w Czarnolesie”

11. Historię zamku („Pan Tadeusz”) Hrabia poznaje z ust:

- A. Sędziego Soplicy
 B. księdza Robaka
 C. Gerwazego
 D. Telimeny

12. Podczas spowiedzi ksiądz Robak przeczy jakoby:

- A. bywał w zamku Stolnika B. kochał Ewę
 C. zabił Stolnika D. był zdrajcą narodu

13. Rejent Milczek („Zemsta”) wymagał od syna, aby:

- A. poślubił Klarę B. ożenił się z Podstoliną
 C. zaatakował Cześnika D. szpiegował Papkina

14. W „Zemście” czytamy, że:

- A. „Prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie” B. „Dobrze widzi się tylko sercem”
 C. „Człowieka można złamać, ale nie pokonać” D. „Zamienił stryjek siekierkę na kijek”

15. Obłudny i zakłamany, choć cichy i opanowany bohater „Zemsty” to:

- A. Cześnik B. Rejent C. Waclaw D. Papkin

16. Punkt kulminacyjny w noweli H. Sienkiewicza pt. „Latarnik” stanowi:

- A. objęcie posady przez Skawińskiego B. otwarcie paczki z książkami
 C. rozczytanie się bohatera w „Panu Tadeuszu” D. zwolnienie Skawińskiego z pracy

17. W hymnie J. Słowackiego pt. „Smutno mi, Boże” podmiot liryczny żali się, że:

- A. jest nieszczęśliwie zakochany B. przyroda jest dla niego niełaskawa
 C. przyjaciele już o nim zapomnieli D. los rzucił go daleko od ojczyzny

18. W „Balladynie” J. Słowackiego Kirkor wybiera żonę za radą:

- A. wiernego sługi B. Chochlika C. Goplany D. Wdowy

III. Nauka o języku

19. W zdaniu *Czytamy z przyjaciółmi książki o dalekich podróżach.* - nie ma:

- A. podmiotu B. dopełnienia C. okolicznika D. przydawki

20. Prawidłowo jest wskazane (podkreślone) orzeczenie w zdaniu:

- A. Nauczycielka patrzy przez palce na wybryki ucznia. B. Kasia będzie czytała wiersz Norwida.
 C. Marek został przewodniczącym klasy. D. Zosia wodzi za nos całą klasę.

21. W zdaniu *Szybko napisał zadanie.* - jest okolicznik:

- A. miejsca B. czasu C. sposobu D. celu

22. Przecinka brakuje w zdaniu:

- A. Nadciągnęły chmury i zaraz spadł ulewny deszcz.
 B. Zapisz to albo zapamiętaj.
 C. Możesz tu zostać ale nie przeszkadzaj.
 D. Jadący pociągiem chłopiec cały czas czytał jakąś gazetę.

23. W zdaniu *Wczoraj wszyscy przynieśli zeszyty w kratkę.* - przydawka jest wyrażona:

- A. rzeczownikiem B. wyrażeniem przyimkowym
 C. zaimkiem D. przysłówkiem

24. Dopełnienia nie ma w zdaniu:

- A. Starannie napisała list. B. W lesie czał się bury wilk.
 C. Przez cały wieczór mówili tylko o nas. D. Nie chciał nikogo prosić o pomoc.

25. Zdaniem podrzędnie złożonym okolicznikowym jest wypowiedzenie:

- A. Poszedł w góry, choć wszyscy mu odradzali. B. Czytała plakat, który widniał na ścianie.
 C. Powiedzieli, że nie będą na nas czekać. D. Wyjaśnił im, jak dojść do kina.

26. Zdaniem współrzędnie złożonym przeciwstawnym jest wypowiedzenie:

- A. Zaraz spadnie deszcz lub zerwie się wiatr.
 B. Kiedy podnosi się kurtyna, wszyscy wstrzymują oddech.
 C. Obiecał mu pomóc, jednak nie dotrzymał słowa.
 D. Nadchodzą święta, więc trzeba wysłać życzenia.

27. *Ma w żyłach błękitną krew* - tak mówimy o człowieku:

- A. z wyższych sfer B. zapracowanym C. bardzo chorym D. na wysokim stanowisku

28. *Chodzi w kieracie ten*, kto:

- A. bywa na balach B. ciągle się stroi C. kręci się w kółko D. ciężko pracuje

29. Błąd jest zawarty w zdaniu:

- A. Wzdłuż alei rosną drzewa. B. Ukąszenie żmiji jest bolesne.
 C. Ma hodowlę koni. D. Służył w armii.

30. Błędnie jest zapisany tytuł czasopisma w zdaniu:

- A. Nie kupił *Gazety Wyborczej*. B. Współpracuje z *Poznaj swój kraj*.
 C. Poproszę pismo *Mówią wieki*. D. Czytał o tym w *Poradniku językowym*.